Yabancı sözcükler, dilleri zenginleştirmez, bozar ve yozlaştırır (*)

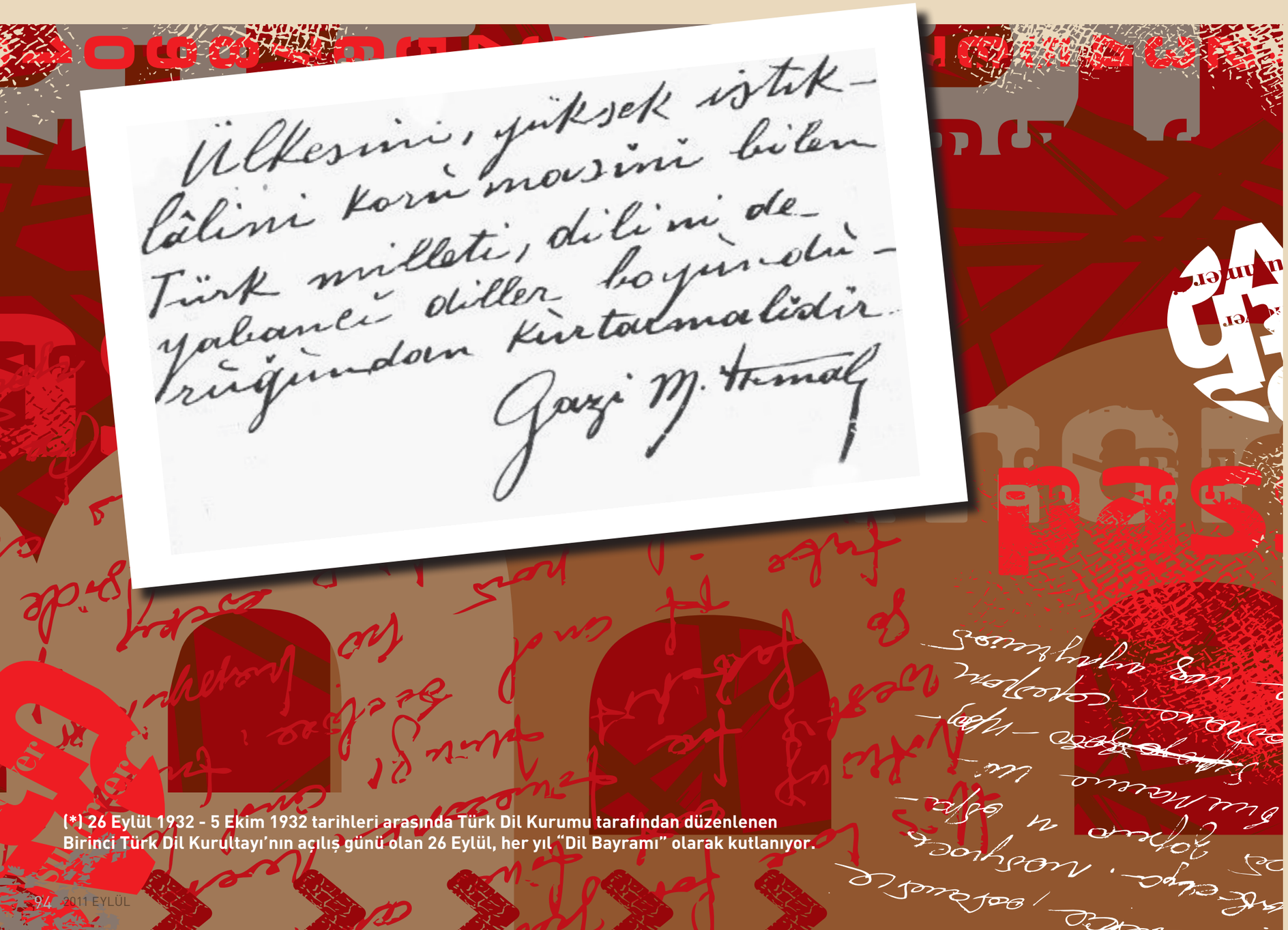

(*) 26 Eylül 1932 - 5 Ekim 1932 tarihleri arasında Türk Dil Kurumu tarafından düzenlenen Birinci Türk Dil Kurultayı'nın açılış günü olan 26 Eylül, her yıl "Dil Bayramı" olarak kutlanıyor.

Merih Işın
Telepati (Aylık Haberleşme ve Bilişim Teknolojileri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
merih@telepati.com.tr

Türkçe'nin özü, Osmanlı zamanında çok uluslu yaşama geçildikten sonra bozuldu. La Linguistixue kitabının yazarı Abel Hovelacxue, "Diller, kendi tabiiyetlerinin dışına çıkamazlar. Karma bir dil asla yaratamazlar. Dil bilgisinin bir bölümü Slav, bir bölümü Latin, bir bölümü Hint ya da Avrupa dilinden gelen bir dil düşünülemez. Karma diller yoktur ve olamaz" demektedir.

Oxford Üniversitesi Profesörü ve Münih Kraliyet Akademisi Üyesi Max Müller, 1854'te yayımladığı kitabında (Suggestion for the Assistance of Officers in Learning the Languages of the Seat of War in the EAST), "Yabancı unsurlardan arındığı takdirde Türkçe kadar kolay, rahat anlaşılan ve zevk verici pek az dil vardır" diyor.

Türkçe'nin korunması ile ilgili bilinen ilk kanun, 1277'de Karamanoğlu Mehmet Bey tarafından hazırlatılan bir fetva ile ilan edilmiş ve uygulamaya konmuştur. Millet olarak yaşamanın ilk şartı olarak, dil birliğinin sağlanması gerektiğine inanan Karamanoğlu Mehmet Bey, kendi dili ve kültürünü hor gören, başka kültürlerin egemenliğine girmeyi yücelik sanan anlayışa tepki göstererek Türkçeden başka bir dil konuşulmasını yasakladı.

Chatleşmek, laptop, konsept, dizayn, dijital, leasing, insert, global, trend, lansman gibi yabancı sözcükleri kullananlar, sözcüklerin Türkçe karşılıklarını mı bilmiyorlar? Yoksa bilinçaltlarındaki bir eksikliklerini mi dışarıya

böyle vuruyorlar? Türkçe sözcükleri inatla kullanmamaya çalışan zihniyetin, devletin üst kademesi ve aydınlara Türkçeyi yasaklayan Osmanlı din âlimlerinden hiçbir farkı yoktur.

Dilimizde zaten karşılığı olan yabancı kelimeler dilimize bir şey katmaz, dilimizin bozulmasının hız kazanmasından başka bir işe de yaramaz. Türk Dil Kurumu'nun (TDK) kuruluş amacına da tamamen aykırıdır. TDK'nin Mustafa Kemal Atatürk tarafından 1932'deki kuruluş amacı; Türkçemizi yabancı sözcük istilasından korumak ve dilimizin öz güzelliğini ve zenginliğini ortaya çıkartmaktır.

Bugün İnternet üzerinden de yayınlanan TDK'nin son geçerli Türkçe sözlüğünde, 41 dilden alınmış yaklaşık 15 bini yabancı 40 bin sözcük bulunurken yaygın ve günlük kullanımımızda olan binlerce sözcük mevcut değil. Bence yabancı terim ve sözcükler dilleri zenginleştirmez, sadece bozar, yozlaştırır. Türkçemizde karşılığı olan, batılı dillerden başlayarak, dilimize yerleşen 15 bin sözcüğün tümü çok kısa sürede sözlüğümüzden atılmalı, sonra da günlük konuşmalarımızda yaygın olarak kullandığımız ancak sözlüğümüzde yer almayan binlerce Türkçe sözcük, derhal olması gereken yere konulmalıdır.

"Haberleşme", "Bilişim" ve " İletişim" 3 ayrı sektördür!

Diğer sektörleri bilmem ama; bilerek ya da bilmeyerek, haberleşme sektöründe gelişen teknolojilere paralel olarak çokça ve sayısı artan miktarda hatalar yapılıyor. GSM telefonlara "Cep telefonu" diyerek başlatılan hatalar zincirindeki yanlışların sayısı ve nedeni artık açıklanmaz bir hal aldı. Teknolojiyi üretenlerin verdiği isim olan GSM'e cep, NMT'ye araç, DECT'e telsiz telefon dediler.

Kısa mesaj servisleri anlamına gelen "SMS" kısaltmasını, Türkçe'de kısaltma olmamasına rağmen, "kısa mesaj" karşılığında kullanıp, yıllarca birbirlerine mesaj yerine servis attılar, aynı tenis ya da voleybol sporundaki gibi...

Haberleşmede, en az iki tarafın olması ve iletişim için cihaz kullanmaları şarttır. İngilizce "commun" kökü, halkı ifade etmekte ve aralarındaki haberleşmeyi anlatan "communication" sözcüğü ile sektörümüz ifade edilmektedir. Haberleşme teknolojileri denildiğinde; sabit ya da mobil olarak insanların birbirleriyle görüşmesini, konuşmasını ya da veri yollamasını kolaylaştıran teknolojiler akla gelmektedir. Haberleşme sözcüğü ülkemizde; muhabere, telekomünikasyon, telekom gibi sözcüklerle de ifade edilmektedir.

Bilişim ise; İngilizce "info" kökünden türemiş "information"dan gelmektedir (IT). 1971'de değerli hocamız Aydın Köksal tarafından Türkçe'mize kazandırılmış bir sözcük olup, bu muhteşem sözcük; o günkü şartlar altında bilgisayar, ilgili yan birimler ve aralarındaki iletişimi ifade etmektedir. Bilişim teknolojileri; bilgisayarların daha hızlı, daha verimli, daha bütünleşik hale gelmesi ve birbirleriyle daha kolay anlaşabilmesi, yazıcı, tarayıcı, yönlendirici gibi uç birimlerle sınır tanımaksızın çalışması veya uç birimlerin bilgisayara bile gereksinim duymadan kendi başlarına iş yapabilmesi ve benzeri uygulamaları anlatmaktadır.

İletişim sektörü ise, yine üniversitelerimizin iletişim fakültelerinden mezun olan insan gücü tarafından oluşmaktadır. Bu güç, basın yayın sektöründe, tüm kuruluşların iletişim, halkla ilişkiler bölümlerinde ya da halkla ilişkiler şirketlerinde görev almakta ve Basın Yayın Yasa'larına göre çalışmaktadır. İletişim, haberleşme sözcüğüne göre çok daha geniş kapsamlı olup, tek taraflı bilgi iletişimini de içermektedir. Gazete, dergi, etkileşimli olmayan TV ya da uzaya gönderilen bir sinyal, tek taraflı iletişim örnekleridir.

Bu arada "Bilgi" sözcüğü bir kavramdır ve kavramların teknolojisi olmaz. . "Bilgi toplumu" doğrudur. Ama, "Bilgi teknolojisi" yoktur. Yani, "Bilgi teknolojileri" değil, "Bilişim teknolojileri" kullanılmalıdır.

Haberleşmenin iletişim ya da bilişim içinde değerlendirilmesi, hayvancılık sektörünün hazır giyim sektörünün içinde veya çelik üreticilerinin otomotiv sektörü içinde değerlendiriliyor olması gibi acayip bir uygulamadır. Her teknolojik ürün bilişim ise ve tüm sektörlerde de teknoloji kullanıldığına göre, o zaman dünyadaki tek sektör bilişim midir? Bilişim bir amaç değil, araçtır. Amaç sektörlerdeki verimliliği arttırmak için kullanılan araçlar bütünüdür.